

THEATER

Damiaan De Schrijver met 'Oude Meesters' op het Eilandje

In het Sint-Felixpakhuis speelt Damiaan De Schrijver negen keer *Oude Meesters*. Zestien jaar geleden bracht de acteur van tg STAN er deze Thomas Bernhard al. Vanop de rug van een houten paard.

Vorige week, een fotosessie in de 'straat' van het Sint-Felixpakhuis, de doorsteek van de Oudeleuwenruï naar de Godefriduskaai. 'Kijk, die modeontwerper', stoot een groepje passerende dames elkaar aan. De bebaarde acteur giert het uit. Nooit gedacht dat iemand Damiaan De Schrijver zou verwarren met Walter Van Beirendonck, maar volgens de man die ingenieur Custers speelde in *Terug naar Oosterdonk* en John Van Roey in *De Ronde* gebeurt dat wel vaker. Niet dat het hem wat kan schelen. "Beroemdheid is ijdelheid." "Houd je ver van idolatrie." "Trek jezelf voortdurend in twijfel." Het zouden frasen kunnen zijn uit *Oude meesters* (1985), het favoriete boek van De Schrijver.

"Twintig jaar geleden kreeg ik het cadeau van STAN-collega Sara De Roo. De kaft sprak me alleszins aan: een aap die zijn zelfportret schildert. (lacht) Ondanks de ellenlange volzinnen, voelde ik meteen de drang om wat ik gelezen had te kun-

"Ergernis is mijn motor"

nen zeggen. Samen met Jolente De Keersmaeker, die straks ook op het toneel staat, heb ik het stuk toen bewerkt. Nu hernemen we het." Wenen, het Kunsthistorisch Museum. Het hoofdpersonage Reger vat om de twee dagen post voor het schilderij *Man met witte baard* van Tintoretto. Op andere dagen bezoekt de muziekcriticus het graf van zijn pas overleden vrouw. De toneelspeler braakt de ene verwensing na de andere uit. Hier spreekt Thomas Bernhard (1931-1989), de Oostenrijkse schrijver-kankeraar, zoals hij in de literatuur wordt getypeerd. "Bernhard walgt, Bernhard haat, Bernhard raast. Hij hekelte de kunstwe-

reld waarin artiesten elkaar napen, de stompzinnige verheerlijking en het cultiveren van snobisme. Die ergernis, dat herken ik, dat is ook mijn motor."

KARIKATUREN

Als het aan Damiaan De Schrijver ligt, heeft de frustratie nu haar kookpunt bereikt. "Die glossy's in de kranten, dat gedweep met het nieuwste driesterrenrestaurant of de zoektocht naar de elegantste sportman, ik krijg er wat van. We dromen van designkeukens waar nooit in gekookt wordt en kopen kookboeken zonder er ooit één recept uit te bereiden. Al die liflafjes zijn een noodzaak, wil men ons

doen geloven, terwijl we van die drang naar perfectie alleen maar ongelukkig worden. Het volmaakte maakt een mens kapot."

Worden we dan happy door Bernhard te lezen? "Die schrijver heeft mij alleszins geleerd de dingen van een andere kant te bekijken. Durf zelf een mening te vormen, geef tegengas, fulmineer, maar niet zonder humor. Laat je niet afschrikken door wat hoog aangeschreven staat. Je moet alles belachelijk kunnen maken, ook jezelf. Zoek naar fouten. De paus is ook maar een mens die naar het toilet gaat. Eens je de karikatuur ziet, wordt het leven een farce. Ontdaan van schone schijn wordt alles herleid tot zijn ware pro-

porties. Dat het dat maar was, denk je dan."

In zijn jonge jaren was hij geen onverdienstelijk ruiter, dus wou Damiaan De Schrijver de monploop graag brengen vanop de rug van een paard. Als zinnebeeld van Oostenrijk zou een witte lippizaner kunnen tellen, maar het werd een houten ros op wielen. "Het kind droomt van een pony, maar moet zich tevreden stellen met een schommelpaard", grapt de schrijver. "Zolang ik maar niet over het paard getild word." (lacht) En vervolgens: "Stront is de meststof om te groeien. Straks zal ik met stront gooien. Misschien ontkiemt er dan wel iets."

Wie er deze levenswijsheden nog eens wil op naslaan in de Nederlandse vertaling van Bernhards *Oude meesters*, rept zich vooral niet naar de boekhandel. Net voor De Schrijver het ging spelen in 1996, zag hij het boek liggen bij De Slegte. "Ik heb direct alle exemplaren gekocht. Om aan vrienden uit delen. En te voorkomen dat iemand anders er een monoloog uit zou puren." Geïnteresseerden rest dus maar één ding: vanaf zondag gaan kijken in het Sint-Felixpakhuis.

ILSE DEWEVER

📍 *Oude Meesters*, van 29 april tot 15 mei, Sint-Felixpakhuis, Antwerpen (03.238.91.81). www.stan.be

